

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Для вивчення маркетингових можливостей потенційного препарату нами було обрано групу М – засоби, що впливають на опорно-руховий апарат.

Результати дослідження. Було встановлено, що на сьогодні імпортні препарати займають біля 75% вітчизняного ринку за номенклатурою і більше 80% за обсягом реалізації. Найбільш представлені препарати країн Європи. Досліджували загальний обсяг реалізації, темпи приросту або зменшення ринку у вартісному та натуральному визначенні, частка підгрупи в загальній групі препаратів. Слід зазначити, що ринок потужно розвивався як у натуральних одиницях, так і грошовому еквіваленті. Причому, це відбувалося як за рахунок підвищення споживання так і через суттєве підвищення вартості препаратів. Коефіцієнти розвитку ринку для даної групи свідчать, що на ньому практично не з'являються нові препарати. Так, якщо в групі М09 – 21 торгове найменування за 7 МНН, то фітопрепарати представлені лише 13 найменуваннями за 1 міжнародною назвою і це – Живокіст виробництва Німеччини, який займає 90% ринку.

Висновки. З огляду на проведені дослідження слід зазначити що на фармацевтичному ринку України практично немає фітопрепаратів вітчизняного виробництва для лікування захворювань опорно-рухового апарату. Отже, розробка вітчизняних лікарських засобів на рослинній основі для лікування захворювань ОРА є актуальним питанням сьогодення.

Геруш О.В.

ДО 80-РІЧЧЯ БДМУ: НАУКОВІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ ФАРМАЦІЇ

Кафедра фармації

Буковинський державний медичний університет

Виконання наукової роботи є одним із пріоритетних завдань, що висувуються до науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти України. Викладачі кафедри фармації Буковинського державного медичного університету одразу ж після її створення у 2004 році розпочали активно працювати над виконанням наукових досліджень. Слід зазначити, що наукова діяльність кафедри фармації є багатогранною і різноплановою: співробітниками кафедри на сьогодні проводиться наукова робота в напрямку синтезу хімічних сполук, створення лікарських засобів та розробки їх раціональної технології, вивчення фармакологічної активності та токсикологічних характеристик препаратів, фармакогностичних досліджень лікарських рослин та лікарської рослинної сировини, перевірки якісних параметрів ліків та їх фармакоекономічної доступності.

На кафедрі за майже 20-річний період її існування було заплановано і виконано 3 ініціативні науково-дослідні роботи (НДР): «Фармакоекономічні аспекти і профіль фармакологічної дії на нирки кардіопротекторів метаболітної терапії (триметазидину, тіотриазоліну, тіоцетама, мілдронату та ін.)» (2005-2010 рр.), «Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти дії препаратів з антиоксидантною активністю» (2011-2015 рр.), «Фармакологічне та фармакоекономічне обґрунтування застосування засобів з антиоксидантною активністю за ушкодження нирок та органів травлення» (2016-2020 рр.), за результатами яких оформлено завершальні наукові звіти.

У 2021 р. заплановано і виконується ще одна ініціативна НДР кафедри «Розробка, фармакологічне та фармакоекономічне обґрунтування застосування нових лікарських засобів для корекції класичних та дисрегуляторних патологічних процесів». Робота продовжує попередні розробки кафедри і ставить перед колективом низку завдань, зокрема: вивчити фізико-хімічні властивості похідних 4-тіозаміщених 5-формілімідазолів з метою створення на їх основі нових типів гетероциклічних сполук із протитуберкульозною та антиоксидантною дією, здійснити хіміко-аналітичне дослідження пероксомоносульфатної кислоти на предмет застосування її як аналітичного реагенту у фармацевтичному аналізі лікарських форм тіоридазину; визначити якісний та кількісний вміст основних груп БАР у котячих лапках дводомних трав з наступною розробкою технології одержання субстанції та вивченням її жовчогінної і гепатопротекторної активності; розробити науково обґрунтований склад, технологію та методики контролю якості гранульованої лікарської форми з продуктів

бджільництва, а саме біологічно активних стандартизованих субстанцій – фенольного гідрофобного препарату прополісу, меду порошкоподібного, а також рослинної субстанції «Плантаглюцид» для застосування в комплексній терапії виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки; дослідити вплив нанохрому цитрату (НХЦ) в широкому діапазоні доз на концентрацію глюкози в крові інтактних тварин (за різних шляхів та режимів уведення), з'ясувати ефективність застосування НХЦ у тварин з експериментальним дексаметазон-індукованим цукровим діабетом (антигіперглікемічна активність, вміст інсуліну, індекс НОМА-IR, морфоструктура підшлункової залози) у порівнянні з референс-препаратом метформіном; дослідити окремі фармако- (гіполіпідемічна, протизапальна, мембраностабілізуюча, анальгетична та ін.) та токсикодинамічні (сенсibiliзувальна та ін.) властивості нових рослинних лікарських засобів (капсули «Гепафісан» та «Фітовенол», гранули «Полігербагастрин» та «Гепатропін», альтабор); дослідити характер впливу ЛРС деяких представників родини Вербові на показники функції нирок та водно-сольовий обмін, з'ясувати залежність ренальних ефектів від тривалості застосування, встановити механізми можливих нефропротекторних властивостей ЛРС при експериментальній нирковій недостатності різного генезу; дослідити структуру фармацевтичного ринку деяких гепатопротекторів, індекс їх важливості за критеріями наявності в нормативних документах та фармакоекономічну доступність; проаналізувати дані про поширеність дерматологічних захворювань серед різних категорій населення України з урахуванням соціально-економічної, медико-демографічної та санітарно-епідеміологічної обстановки, провести оцінку асортименту ЛЗ для лікування дерматологічних захворювань, визначити вартість курсового лікування хворих дерматологічного профілю; дослідити проблеми та перспективи розвитку світового ринку препаратів, які використовуються у лікуванні хвороби Альцгеймера, а також проблеми в організації фармацевтичного забезпечення пацієнтів з даним захворюванням в Україні, дослідити показники, що характеризують фізичну та соціально-економічну доступність препаратів, які використовуються у патогенетичному та симптоматичному лікуванні хворих на деменцію; проаналізувати асортимент та ціни лікарських засобів для лікування хворих на гормонозалежний рак молочної залози (РМЗ), оцінити раціональність витрат на фармакотерапію таких хворих за результатами клініко-економічного аналізу, здійснити фармакоекономічну оцінку застосування сучасних альтернативних методів терапії хворих на РМЗ.

В рамках науково-дослідних робіт кафедри виконано та захищено 12 кандидатських дисертацій та 2 роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «Фармація, промислова фармація», зокрема, 5 дисертаційних робіт в останні 5 років: Садогурська К.В. «Експериментальне дослідження токсичних та фармакологічних властивостей нанохрому цитрату» (2019), Гудзь Н.А. «Фармакогностичне дослідження стевії (*Stevia rebaudiana Bertoni*) та якону (*Polymnia sonchifolia Poepp. & Endl.*)» (2019), Басараба Р.Ю. «Фармакогностичне дослідження котячих лапок дводомних (*Antennaria dioica*) з метою створення нових лікарських засобів» (2020), Скринчук О.Я. «Фармакогностичне дослідження катрану серцелистого (*Crambe cordifolia Stev.*) і катрану коктебельського (*Crambe koktebelica (Junge) N. Busch*)» (2022), Веля М.І. «Розробка складу і технології м'якої лікарської форми з екстрактом маруни дівочої» (2023).

Колектив кафедри фармації у співпраці з іншими кафедрами (внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб, фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії, медичної біології та генетики) неодноразово брав активну участь в організації та проведенні низки науково-практичних конференцій, зокрема, і з міжнародною участю: «Підготовка клінічних провізорів в Україні: досвід, проблеми та перспективи» (2007), «Актуальні питання теоретичної та практичної паразитології у медицині та фармації» (2020).

Кафедра фармації систематично приймає участь в роботі Міжнародного медико-фармацевтичного конгресу студентів та молодих учених ВІМСО (Bukovinian International Medical Congress), зокрема, в організації та проведенні секційного засідання «Фармакологія та фармація».

Підсумовуючи слід зазначити, що колектив кафедри фармації є досить молодим, перспективним, повним творчого натхнення та сил для реалізації нових наукових звершень, здійснює багатогранну та різнопланову наукову діяльність від цілеспрямованого пошуку нових фармакологічно-активних речовин, розробки оптимального складу та раціональної технології лікарських засобів, дослідження фармако- та токсикологічних характеристик препаратів, і до встановлення їх фармакоекономічної доступності, результати якої активно впроваджуються в сучасну медичну та фармацевтичну науку і практику.

Геруш О.В.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ ФАРМАЦІЇ «ФАРМАКОЛОГІЧНЕ ТА ФАРМАКОЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ З АНТИОКСИДАНТНОЮ АКТИВНІСТЮ ЗА УШКОДЖЕННЯ НИРОК ТА ОРГАНІВ ТРАВЛЕННЯ»

Кафедра фармації

Буковинський державний медичний університет

У 2020 р. на кафедрі фармації завершено виконання чергової планової науково-дослідної роботи (НДР) «Фармакологічне та фармакоекономічне обґрунтування застосування засобів з антиоксидантною активністю за ушкодження нирок та органів травлення». НДР виконувалась під керівництвом завідувача кафедри Геруша О.В. упродовж 5 років (2016-2020 рр.), за її результатами оформлено завершальний науковий звіт. Виконавцями роботи були 8 співробітників кафедри фармації (Гудзь Н.А. – відповідальний виконавець, Ткачук О.Ю., Паламар А.О., Коровенкова О.М., Садогурська К.В., Богдан Н.С., Ровінський О.О.) та 1 співробітник кафедри фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії (Горошко О.М.).

У роботі вивчено ряд актуальних питань: запропоновано препаративно зручні методи синтезу похідних [(5-форміл-1*H*-імідазол-4-іл)тіо]оцтових кислот; одержано дані стосовно біологічного потенціалу синтезованих сполук та встановлено, що вони характеризуються вираженою гіпоглікемічною активністю та помірними протимікробними властивостями, встановлені деякі закономірності зв'язку «структура-активність» в ряду досліджуваних сполук; розширено уявлення щодо токсикологічної характеристики нанохрому цитрату, встановлено, що основними органами-мішенями токсичної дії сполуки є дихальна система та нирки; уточнено дозозалежний вплив нанохрому цитрату на показники екскреторної функції нирок: за дії менших доз зміни в роботі нирок менш виразні, а із збільшенням доз виникають ознаки нефротоксичності; уперше встановлена гепатопротекторна активність нових полікомпонентних рослинних засобів капсул «Фітовенол» та «Гепатісан», гранул «Полігербагастрин» та «Гепатропін» на різних лікоіндукованих (парацетамоловому та спричиненого туберкулозостатиками) моделях гепатиту; доведено, що у механізмі гепатопротекторної дії досліджуваних фітозасобів значну роль відіграє їх здатність підвищувати активність антиоксидантного захисту, гальмувати процеси ПОЛ і зменшувати їх пошкоджуючий вплив на гепатоцити, знижувати виразність цитолітичних та запальних процесів; доведено спецефічну активність та нешкідливість нового комбінованого олійного фітоекстракту «Олеосил», а також встановлено його гепатотропну дію: рослинний засіб знижує розвиток функціонально-біохімічних порушень у печінці дослідних тварин в умовах гострого тетрахлорметанового гепатиту; вперше проведено системне морфолого-анатомічне дослідження листків і кореневих бульб якону (*Polymnia sonchifolia* Poepp. & Endl.) та листків стевії (*Stevia rebaudiana* Bertoni), встановлено їх макро- і мікродіагностичні ознаки, методом якісного та хроматографічного аналізу встановлено наявність та визначено кількісний вміст активних та супутніх речовин; розроблено технологію та одержано субстанції – густий екстракт з кореневих бульб якону, сухий екстракт з листків стевії та комбінований густий екстракт якону і стевії, фармакологічні дослідження яких показали наявність у них гіпоглікемічної активності; встановлено протимікробну та противиразкову активність гранул «Проплантмед», створених на основі продуктів бджільництва; доведено, що застосування